

2.1.2 Number of seats filled against seats reserved for various categories (SC, ST, OBC, Divyangjan, etc. as per applicable reservation policy during the year (exclusive supernumerary seats)

Year	Number of seats earmarked for reserved category as per GOI or State Government rule											Number of students admitted from the reserved category						
	SC	ST	DT	NT	OBC	EBC	SBC	GEN	TOTAL	SC	ST	DT	NT	OBC	EBC	SBC	GEN	TOTAL
2021-22	185	100	43	114	270	142	28	542	1424	92	2	0	61	247	0	1	525	928

* In case of Minority Institutions, the column Others may be used and the status of reservation for minorities specified along with supporting documents.

Principal
 Anandibai Raorane Arts, Commerce
 & Science, College, Vaibhavwadi

ADMISSION CASTEWISE STATISTICS 2021-22

SR. NO.	CLASS	S.C.			S.T.			N.T.			S.B.C.			O.B.C.			GEN			TOTAL		
		M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T
1	F. Y. B. A.	10	4	14				11	0	11			14	3	17	31	11	42	66	18	84	
2	S. Y. B. A.	8	3	11				5	3	8			12	4	16	18	10	28	43	20	63	
3	T. Y. B. A.	7	5	12				3	0	3			6	3	9	15	11	26	31	19	50	
	TOTAL ARTS	25	12	37				19	3	22			32	10	42	64	32	96	140	57	197	
4	F. Y. B. Com. - A	8	5	13				4	1	5			22	14	36	31	35	66	65	55	120	
5	F. Y. B. Com. - B							0	1	1			4	0	4	8	4	12	13	5	18	
6	S. Y. B. Com. - A	1	4	5				2	2	4			11	15	26	41	38	79	55	59	114	
7	S. Y. B. Com. - B												2	2	4	4	2	6	6	4	10	
8	T. Y. B. Com. - A	5	4	9				1	2	3			17	17	34	38	33	71	61	56	117	
9	T. Y. B. Com. - B	0	1	1				2	0	2			12	2	14	9	6	15	23	9	32	
	TOTAL COMMERCE	14	14	28				9	6	15	1	0	68	50	118	131	118	249	223	188	411	
10	F. Y. B. Sc.	5	3	8	0	1	1	4	4	8			10	9	19	28	12	40	47	29	76	
11	S. Y. B. Sc.	6	5	11				3	0	3			4	3	7	20	12	32	33	20	53	
12	T. Y. B. Sc.	6	0	6	1	0	1	6	4	10			16	9	25	30	17	47	59	30	89	
	TOTAL SCIENCE	6	0	6	1	0	1	6	4	10			30	21	51	78	41	119	139	79	218	
13	M. Com. - I							2	0	2			9	2	11	8	12	20	19	14	33	
14	M. Com. - II												7	7	14	6	5	11	13	12	25	
	TOTAL M. Com.							2	0	2			16	9	25	14	17	31	32	26	58	
15	M. Sc. - I	0	1	1									8	0	8	15	0	15	23	1	24	
16	M. Sc. - II	1	0	1				1	0	1			3	0	3	12	3	15	17	3	20	
	TOTAL M. Sc.	1	1	2				1	0	1			11	0	11	27	3	30	40	4	44	
	GRAND TOTAL	57	35	92	1	1	2	44	17	61	1	0	157	90	247	314	211	525	574	354	928	

Principal

Anandibai Raorane Arts, Commerce & Science, College, Vaibhawwadi

No. Enrol./Elg./Admission/(2021-22/388)/of 2021.

CIRCULAR:-

The Principals of all the Affiliated colleges of Arts, Science, Commerce and Director University Sub-campuses (Thane and Ratnagiri) are hereby informed to follow the procedure of admission.

1. The reservation for different reserved categories are as under % allocation seats:-

i)	13% Seats	: S.C.
ii)	7% Seats	: S.T.
iii)	3% Seats	: D.T. (A)
iv)	2.5% Seats	: N.T. (B)
v)	3.5% Seats	: N.T. (C)
vi)	2% Seats	: N.T. (D)
vii)	19% Seats	: O.B.C.
viii)	10% Seats	: GENERAL – EBC
ix)	A) Women	: As per circular No. aff/Recog./322 of 2000 dated 7 th September, 2000
	B) S.B.C.	: 2% As per circular No. BCC/29/334 of 1997 dated 25 th September, 1997
	C) Physically Handicapped	: As per circular No. Special Cell/2/2008 dated 25 th January, 2008
x)	3% Seats	: खालील संवर्गातील (परिपत्रक क्रमांक मान्यता/संलग्नता/निर्देश/२२१ दिनांक ६.६. १९९८ प्रमाणे)
	१.	बदलून आलेले केंद्रीय/ राज्य शासकिय कर्मचारी/ अधिकारी यांचे पाल्य
	२.	संरक्षणदलातील आजी/माजी सैनिकांचे पाल्य
	३.	राष्ट्रीय/राज्य पातळीवर क्रिडा व संस्कृतिक कार्यक्रमात विशेष नैपुण्य मिळवलेले विद्यार्थी
	४.	विधवा/ परित्यक्ता विद्यार्थिनी
	५.	स्वातंत्र सैनिकांचे पाल्य/नातवंडे
xi.	Two supernumerary seats for students from Jammu & Kashmir as per University Circular No. Aff/ICC/2012-13/22 dated 8 th January, 2013	

2. The Quota:-

Minority Colleges :_

अल्पसंख्यांक संस्थेमधील प्रवेशाबाबत सेंट झेविअर्स कॉलेज आणि महाराष्ट्र असोसिएशन ऑफ मायनॉरिटी एज्युकेशनल इन्स्टिटयुशन v/s मुंबई विद्यापीठ आणि स्टेट ऑफ महाराष्ट्र यांनी मा. उच्च न्यायालयात सादर केलेल्या याचिका क्र १७२६/२००१ बाबत दिनांक १२/१०/२०१७ रोजी दिलेल्या निकालानुसार व परीपत्रक क्र. SPL.Cell/2018-19/03/2018 अनुसार प्रवेश प्रक्रिया राबवावी.

15% Management quota will be applicable to all the colleges including Minority Colleges as per University Circular No. Spl. Cell/(68)/218/2005 dated 3rd June, 2005.

1. In house and Minority Students be admitted first as per the practice followed in the preceding years for admission of F.Y.B.A./ B.Sc./B. Com. Classes only.
2. Fees:- Strictly as prescribed by the University . Further fees be charged from Reserved Category students as per circular No वि.क./भासशि(२४)/३६०/२००४ दिनांक २५ ऑगस्ट, २००४ and Circular No वि.क./भासशि/पदवि/२/२०१३ दिनांक ७ जून, २०१३
3. No Colleges shall conduct their own CET test for admission for any course of University unless it is an autonomous college.

Further, they are requested to form the Admission Cell/ Committee Comprising of Senior Teaching Staff inclusive of representative of Reserved Category for smooth conduct of the admission process. **The vacant seats should be displayed on website** and be converted as per the prescribed procedure.

The Colleges are further informed that they should report merit list and overall admission process details to the Deputy Registrar, Admissions, Enrolment, Eligibility and Migration Department.

(Dr. Vinod Patil)
Director, B.O.E.E.

Mumbai-400 098
5th August, 2021

To,
The Principals of all the affiliated colleges in Arts, Science, Commerce, Management and
Director, University Sub-campus, Thane and Ratnagiri for information and necessary action.

*****

Copy forwarded for information to:-

1. The Deputy Registrar, Admissions, Enrollment, Eligibility & Migration Department
2. The Deputy Registrar, (Public Relation)
3. The Deputy Registrar, Special Cell
4. The Co-ordinator, U.C.C., Vidyanagari
5. E.S. to Vice Chancellor
6. P.A. to Pro-Vice Chancellor
7. P.A. to Director, (A&P).
8. P.A. to Registrar
9. P.A. to Director of Examination & Evaluation
10. P.A. to F & A.O.
11. P.A. to Director, IDOL
12. Receptionist/ Telephone Operators (Fort/Vidyanagari/Campus)

मुंबई विद्यापीठ

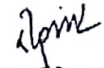
क्र.वि.क./आयसीसी/२०१९-२०/३
दिनांक -२३ मे, २०१९

परिपत्रक :-

सर्व प्राचार्य/संचालक, संलग्नित अनुदानित व विनाअनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी, शिक्षणशास्त्र, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन संस्था, औषधनिर्माणशास्त्र व वास्तुशास्त्र, इत्यादी महाविद्यालये (अल्पसंख्याक महाविद्यालये वगळून) आणि मान्यताप्राप्त पदव्युत्तर संस्था तसेच विद्यापीठातील विविध विभागांचे व संस्थांचे विभाग प्रमुख/संचालक, प्राचार्य/संचालक, स्वायत्त महाविद्यालये व संस्था यांना कळविण्यात येते की, शासन परिपत्रक क्र. संकिर्ण-२०१९/प्र.क्र. २०१९-३ दिनांक ८ मार्च, २०१९ नुसार उच्च व तंत्र शिक्षण विभागातर्गत येणा-या अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्थाखेरीज सर्व अकृषी विद्यापीठे व त्यांच्याशी संलग्नित असणारी सर्व अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालये व स्वायत्त महाविद्यालयामधील विविध अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईवीसी) वर्गास तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी अनुक्रमे १६ व १० टक्के जागा आरक्षित ठेवण्याबाबतचे शासन परिपत्रक सोबत जोडले आहे.

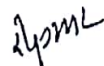
सर्व संबंधितांना सुचित करण्यात येते की, उपरोक्त शासन परिपत्रकानुसार शैक्षणिक संस्थामध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईवीसी) वर्गास तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी जागा आरक्षित ठेवण्याबाबतची कार्यवाही काटेकोरपणे करण्यात यावी.

उपरोक्त संदर्भाकित शासन परिपत्रक विद्यापीठाच्या www.mu.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

(डॉ. अजय देशमुख)
कुलसचिव

माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी -

सर्व प्राचार्य/संचालक, संलग्नित अनुदानित व विनाअनुदानित कला, वाणिज्य, विज्ञान, विधी, शिक्षणशास्त्र, अभियांत्रिकी, व्यवस्थापन संस्था, औषधनिर्माणशास्त्र व वास्तुशास्त्र, इत्यादी महाविद्यालये (अल्पसंख्याक महाविद्यालये वगळून) आणि मान्यताप्राप्त पदव्युत्तर संस्था तसेच विद्यापीठातील विविध विभागांचे व संस्थांचे विभाग प्रमुख/संचालक, प्राचार्य/संचालक, स्वायत्त महाविद्यालये व संस्था तसेच सर्व उपकुलसचिव, मुंबई विद्यापीठ.

(डॉ. अजय देशमुख)
कुलसचिव

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी जागा आरक्षित ठेवण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र. २२/विशि-३
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- ८ मार्च, २०१९.

संदर्भ:-

- १) विधी व न्याय विभागाचा सन २०१८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६२, दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८.
- २) सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्र.साआधो-४०१९/प्र.क्र.३१/१६-अ, दि. १२ फेब्रुवारी, २०१९.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र राज्यातील सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या वर्गाच्या प्रगतीसाठी राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाकरिता जागांच्या आरक्षणासाठी आणि राज्याच्या नियंत्रणाखालील लोकसेवांमधील नियुक्त्यांच्या आणि पदांच्या आरक्षणासाठी आणि तत्संबंधित किंवा तदनुषंगिक बाबींची तरतुद करण्यासाठीचा अधिनियम उपरोक्त संदर्भ क्रमांक १ अन्वये महाराष्ट्र शासनाच्या दि. ३० नोव्हेंबर, २०१८ च्या राजपत्रामध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेला आहे. सदर अधिनियमातील मुद्दा क्र. ४ (१) (क), अन्वये राज्यातील अनुदानित तसेच विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाच्या एकूण १६% जागा मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) नागरिकांच्या प्रवर्गासाठी आरक्षित करण्यात आल्या आहेत.

तसेच संदर्भ क्रमांक २ च्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र राज्यातील खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी शासकीय सेवा व शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता १०% जागा आरक्षित करण्याबाबत आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत. तसेच सदर शासन निर्णयातील मुद्दा क्र. ४ अन्वये शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाबाबतचे आवश्यक आदेश सर्व संबंधित विभागांनी तात्काळ निर्गमित करण्याबाबत आदेशित करण्यात आले आहे.

सामान्य प्रशासन विभागाने उपरोक्त शासन निर्णयान्वये आदेशीत केल्यानुसार मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास १६% जागा तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% जागा महाराष्ट्र राज्यातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता आरक्षित करण्याबाबत या विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व सार्वजनिक अकृषी विद्यापीठांना निर्देश देण्याकरिता याबाबतचे शासन परिपत्रक निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक:-

उपरोक्त संदर्भ क्रमांक १ व २ ला अनुसरून महाराष्ट्र राज्यातील सर्व सार्वजनिक अकृषी विद्यापीठातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशाकरिता मराठा समाजासह सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागास (एसईबीसी) वर्गास १६% जागा तसेच खुल्या प्रवर्गातील आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी १०% जागा आरक्षित ठेवण्यात याव्यात.

२. शासनाने निर्धारित केलेले शैक्षणिक संस्थातील प्रवेशामधील सदर आरक्षण राज्यातील उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत येणाऱ्या अल्पसंख्यांक शैक्षणिक संस्थाखेरीज सर्व अकृषी विद्यापीठे, अभिमत विद्यापीठे, विधी विद्यापीठे, स्वयं अर्थसहाय्यित विद्यापीठे, त्यांच्याशी संलग्नीत असणारी सर्व अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालये व स्वायत्त महाविद्यालये यांना लागू होईल. सदर आदेशाची प्रभावी अंमलबजावणी होईल हे पाहण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यापीठांची राहिल.

३. शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्रवेशासाठी विद्यापीठांनी/संस्थांनी नियम / परिनियम तयार केले असतील आणि त्यामध्ये विविध सामाजिक घटकांचे आरक्षण दर्शविण्यात आले असेल तर या आरक्षणाच्या अनुषंगाने त्या नियमात/ परिनियमात संबंधितांनी विहित कार्यपध्दतीनुसार आवश्यक त्या सुधारणा तातडीने कराव्यात.

४. सर्व विद्यापीठांना सूचित करण्यात येते की, त्यांनी सदरचे परिपत्रक त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व शैक्षणिक संस्थांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०१९०३०८१४४०३०९२०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

SIDDHARTH
KHARAT

Digitally signed by SIDDHARTH KHARAT
DN: cn=S, o=Maharashtra, email=Siddharth.Kharat@maharashtra.gov.in, postalCode=400012, serialNumber=1, c=IN
c=IN, postalCode=400012, email=Siddharth.Kharat@maharashtra.gov.in, serialNumber=1, c=IN
Date: 2019.03.08 14:11:01 +05'30'

(सिध्दार्थ खरात)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे विशेष कार्यअधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक.
६. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलगुरु/ कुलसचिव.
७. सर्व विधी विद्यापीठांचे कुलगुरु/ कुलसचिव.

८. सर्व स्वयं अर्थसहाय्यीत / अभिमत विद्यापीठांचे कुलगुरू/ कुलसचिव
९. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
११. सर्व विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य.
१२. सर्व विभागीय सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य.
१३. उप सचिव, (विशि) (मशि) (तांशि) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
१४. उप सचिव (१६अ), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. निवड नस्ती - कार्यासन विशि-३.

UNIVERSITY OF MUMBAI

Aff./Recog./ 322 of 2000

CIRCULAR

The Directors/Heads of the University Departments, Principals of the Affiliated Colleges and Heads of recognized Institutions are hereby informed that the Management Council at its meeting held on 3rd August, 2000 vide item No.6 considered the Government Resolution No.GEC-1000/(123/2000) Tanshi-1, Dated 17th April, 2000, received from the Under Secretary, Government of Maharashtra, Higher & Technical Education Department, Mantralaya, Mumbai (copy enclosed) and resolved as under :

"अन्तर्गत करण्यत आला की, महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापिठे व त्यांना संलग्नित असलेल्या महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमातील प्रवेशाकरिता महिलांसाठी ३०% आरक्षण ठेवण्याबाबत महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग यांनी कर्मांक जोईसी-१०००/(१२३/२०००)/ताशि-१, दिनांक १७ एप्रिल, २००० अन्वये निर्गमित केलेला शासन निर्णय स्वीकारण्यात यावा."

They are therefore requested to take necessary action as per the above mentioned resolution.

MUMBAI : 400 032
7th SEPTEMBER, 2000

for REGISTRAR

To,

The Directors/Heads of the University Departments, Principals of Affiliated Colleges and Heads of recognized Institutions.

No.Aff./Recog./ 322-A of 2000.

7th September, 2000.

A) Copy to :-

- 1) The Director, Board of College and University Development.
- 2) The Director, Institute of Distance Education.
- 3) The Librarian, University Library.
- 4) The Presiding Officer, College Tribunal.
- 5) The Controller of Examinations.

2.

B) Copy to :-

- 1) The Assistant Director and the Project Officer,
Department of Adult & Continuing Education and Extension,
- 2) The Project Officer, Garware Institute of Career
Education and Development,

C) Copy to :-

- 1) The Deputy Registrars of University of Mumbai.
  - 2) The Secretary, Board of Students' Welfare;
  - 3) The Personal Assistants to (i) the Vice-Chancellor
(ii) the P. Vice-Chancellor and (iii) the Registrar.
- (Record Section 10 copies)

for REGISTRAR

महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्न असलेल्या महाविद्यालयांतील पदवी अभ्यासक्रमांकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र. जीईसी-१०००/(१२३/२०००)/तांश-१

संचालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०२२

दिनांक: १० एप्रिल, २०००

प्रस्तावना:-

भारताच्या संविधानात २३-पुरुष अक्षर ठेवता समाजात सर्व हा नागरीकांचा मुलगा हक्क मानण्यात आला आहे. तसेच महिलांच्या बाबतीतही पटनेत सकारात्मक धोरण दिशेकारण्यात आले आहे. महिलांना पुरुषांच्या बरोबरीने संधी देणे अपेक्षित असले तरी विविध शिक्षण अभ्यासक्रमांकरिता विद्यार्थ्यां समाज संधी प्रत्यक्षात मिळत नाही. विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक उन्नतीसाठी त्यादृष्टीने उपाय प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महिलांचे कल्याणकारी आणि समाजाच्या सर्व क्षेत्रांमध्ये महिलांचा सक्रिय सहभाग करून स्वतंत्र मानवी विकासाच्या विविध क्षेत्रांमध्ये सकारात्मक परिणाम घडवून आणण्यासाठी महिलांच्या शिक्षणाकडे जाणवपूर्वक लक्ष देणे आवश्यक आहे. ही बाब विचारात घेऊन शासन निर्णय दि. २२. ६. १९९४ अन्वये शासनाने महिलांना शासकीय नोकरीमध्ये ३० टक्के जागा आरक्षित ठेवल्या आहेत. यामागील उपाय हेतू साध्य होण्याकरिता आता महिलांना पदवी अभ्यासक्रमांकरिता ३० टक्के आरक्षण ठेवणे आवश्यक आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्यात पदवी स्तरावरील सर्व अभ्यासक्रमांकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्याबाबत शासनाचा विचार होता.

शासन निर्णय:-

वरील सर्व धर्तुरियती विचारात घेऊन शासन आता असे आदेश देत आहे की, महाराष्ट्र राज्यातील सर्व पारंपारिक विद्यापीठे व त्यांना संलग्न असलेल्या सर्व शासकीय, अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालयांतील पदवी, अभ्यासक्रमांच्या प्रवेशाकरिता महिलांसाठी ३० टक्के आरक्षण ठेवण्यात येत आहे.

सदरचे आरक्षण विनराशीय व राशीय या दोन्ही प्रवर्गांसाठी लागू राहिले. जर विनराशीय जागा १०० असतील तर त्यापैकी ३० जागा महिलांकरिता आरक्षित राहिले.

तसेच सदरचे आरक्षण हे सध्या विविध सामाजिक प्रवर्गांकरिता विहित केलेल्या संविधानात्मक राशीय जागा अंतर्गत समांतर आरक्षण (Affirmative Action) ही संज्ञिके, (उदाहरणार्थ जेते, को, समाज संविधानातील अनुसूचीनुसार शोसनित जातींच्या आरक्षित) ३० टक्के जागा आरक्षित आहेत. त्यापैकी त्यातील ३० टक्के आरक्षण हे अनुसूचित जातींच्या प्रवर्गांकरिता महिला उमेदवारांकरिता ठेवण्यात येईल व 'जर' या

सुसंगत विद्यार्थ्यां

{ कृ. मा. प. }

किमान

प्रवर्गातील किमान पात्रता असलेल्या महिला उमेदवार प्राप्त न झाल्यास त्या जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील पुरुष रक्षित भरण्यात येतील. म्हणजेच जर प्रवेशांकरिता एखाद्या विद्याशाखेसाठी प्रथम वर्गासाठी १०० जागा असतील तर त्यापैकी १२ जागा अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता सध्या असलेले आरक्षण विचारात घेऊन त्यापैकी ३० टक्के म्हणजेच ४ जागा ह्या अनुसूचित जातीच्या प्रवर्गातील महिला उमेदवारांकरिता आरक्षित राहतील.

वर उल्लेखिल्या पदातीनेच कुठर सर्व प्रवर्गांकरिताही सध्या असलेल्या आरक्षणांतर्गत महिलांना ३० टक्के रमंतरपणे आरक्षण देण्यात येईल. तसेच ज्या पदवी अभ्यासक्रमांकरिता मुख्यभारतीय व मुक्त जागांवर देण्यात येतात ह्या प्रवेशांतर्गत देखील ३० टक्के आरक्षण महिलांकरिता देण्यात येईल.

सध्या सर्व तंत्र निकेतनांमध्ये पदविका अभ्यासक्रमासाठी महिलांकरिता नातून निर्णय क्र. ६६७/मुअपी-१०९५/२०१९/वर्गा-५, दि. १०.१.१९९६ अन्वये देवलेल्या ३५ टक्के आरक्षणात घालू नये व ३० टक्के इतके करण्यात येत आहे.

सध्याच्या आरक्षित जागांवर जर महिला उमेदवार उपलब्ध झाल्या नाहीत तर या विरयत जागा र्याच शैक्षणिक वर्षी पुरुष संवर्गात येतील व या विरयत जागांचा त्या पुढील शैक्षणिक वर्षी अनुषेध घेतला जाणार नाही.

शैक्षणिक शिक्षण विभाग आणि कृषि व पशु विभागांतर्गत येणा-या सर्व पदवी अभ्यासक्रमांकरिता आदेश संबंधित विभाग किडून स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

सदरचे आरक्षणविषयक आदेश शैक्षणिक वर्ष २००७-२००१ पासून अंमलात येतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,
सही

[प्र. ह. धीरसागर]
शासनाचे सहाय्यक

- प्रति,
- संचालक, तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- संचालक, उद्योगधंदे-संध्या-समन्वय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- कला संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ग्रंधालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- सर्व विद्यापीठांचे कुलगुरु व कुलसचिव
- सर्व सहसंचालक तंत्र शिक्षण / उच्च शिक्षण, विभागीय कार्यालये.
- प्राचार्य, सर्व अभ्यासक्रमांकरिता/तंत्रशास्त्र महाविद्यालये, तंत्र निकेतने व संस्था [तंत्र शिक्षण संचालकमार्फत]
- प्राचार्य, सर्व दूरदृष्ट महाविद्यालये [उच्च शिक्षण संचालकमार्फत]
- मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
- मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव,
- मा. राज्यमंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे खाजगी सचिव,
- मा. अपर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे त्वीय सहाय्यक,

मह
शा
प्रवे
दि:
रेड
संवि
उद्य
प्रार
अनुसू
तील